

[Time: 2 Hrs]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1 Answer **any two** of the following 15
- A) Explain the difference between economic growth and economic development.
- B) Discuss the measurement of poverty.
- C) Explain Gender related Development Index.
- Q.2 Answer **any two** of the following 15
- A) Explain Harrod model of growth.
- B) Explain the concept of human capital.
- C) Discuss the meaning and types of Convergence.
- Q.3 Answer **any two** of the following 15
- A) Explain the concept of segmentation of rural credit market.
- B) Discuss the concept of market inter linkages in rural market
- C) What is the Impact of Institutions on the Growth of Economic Development?
- Q.4 Answer **any two** of the following 15
- A) State and explain the relation between sustainable development and environment.
- B) Explain Structural Adjustment and Stabilization Programme.
- C) Explain the relation between trade and development.

*****

[वेळ: २ तास]

[गुण: ६०]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १५
- अ) आर्थिक वाढ आणि आर्थिक विकास यातील फरक स्पष्ट करा.
- ब) गरिबीच्या मोजमापाची चर्चा करा.
- क) लिंगसंबंधित विकास निर्देशांक स्पष्ट करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १५
- अ) वाढीचे हॅरॉड मॉडेल स्पष्ट करा.
- ब) मानवी भांडवलाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- क) अभिसरणाचा अर्थ आणि प्रकार यांची चर्चा करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १५
- अ) ग्रामीण पत बाजाराच्या विभाजनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ब) ग्रामीण बाजारपेठेतील बाजार आंतरसंबंध या संकल्पनेची चर्चा करा.
- क) आर्थिक विकासाच्या वाढीवर संस्थांचा काय परिणाम होतो ?
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १५
- अ) शाश्वत विकास आणि पर्यावरण यामधील संबंध स्पष्ट करा.
- ब) संरचनात्मक समायोजन आणि स्थिरीकरण कार्यक्रम स्पष्ट करा.
- क) व्यापार आणि विकास यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

*****